

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№6

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2025

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Elektron nashr. 488 sahifa.

E'lon qilishga 2025-yil 1-iyunda ruxsat etildi.

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoirazimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldix'o'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

- Salimov Okil Umrzokovich**, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjavevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridakhon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

O'zbekistonda yashil iqtisodiyotni shakllantirishda xitoy va rossiya investitsiyalarining qiyosiy tahlili.....	20
Malikov Numonjon Kamalovich	
Raqamli texnologiyalarning makroiqtisodiy barqarorlikka ta'siri.....	26
Sherzod Rajabov, Istora Abdusalomova	
Reducing inequality through human capital development: a comparative analysis of policies in the european union and uzbekistan.....	30
Iloxomjonov Jaxongir Alisher o'g'li	
Hududiy raqamli infratuzilmaning xizmat ko'rsatish sektoriga ta'siri: samarqand viloyati misolida.....	39
Musinov Dilshod Sultanovich	
Ways to improve quality in hotels through digital technologies.....	44
N.A. Rakhmonova	
Проблемы и пути внедрения механизма налогового стимулирования центров инновационного роста нового узбекистана.....	48
Умаров Б. С.	
Влияние протекционистской политики на инвестиционные стратегии промышленных предприятий.....	55
Ёдгоров Сардорбек Самадович	
Fiskal siyosat tahlili: aholi bandligi; aholi daromadlari; soliqqa tortish.....	61
Isroilov Boxodir Ibragimovich, Navruzova Farog'at Abdihamid qizi	
Problems in entrepreneurial potential development: a comprehensive analysis of contemporary barriers and challenges.....	67
Baxtiyor Xabibullayev Abdulvoxid o'g'li	
Tijorat banklarida aholi omonatlarining jozibadorligini oshirishning metodologik asoslari va amaliy yo'nalishlari.....	73
Xakimov Zoxid Norbo'tayevich	
To'lov aylanmasining mohiyatini aniqlashda to'lov va to'lov oqimlarining roli.....	78
I.F.Sayfiddinov	
Moliyaviy inklyuzivlikni ta'minlovchi samarali soliq siyosati.....	83
Artikov Ne'matulla Abdusalamovich	
Youth, digital finance, and the gig economy in uzbekistan.....	86
Akmal Boymurodov	
Aktiyadorlik jamiyatlari korporativ boshqaruvda qaror qabul qilishda raqamli texnologiyalardan foydalanish masalalari.....	91
Xabibullaeva Shirinxon Tohir qizi	
В условиях трансформации обеспечение развитие образования и нуки в сфере подготовки управленческих кадров.....	98
Суюнов Дилмурод Холмурадович	
Ипотечное кредитование как инструмент социальной политики в узбекистане.....	104
Базарова Нигора Равшановна	
Kichik biznes subyektlari tomonidan hudud aholisi bandligini ta'minlashning ijtimoiy va iqtisodiy natijalari.....	110
Ergasheva Nigora Abdigapparovna	
Kichik korxonalar istiqbolli hududlarda sanoat ishlab chiqarish holati dinamikasi.....	114
Xonto'rayev Obbosxon Kamolxon o'g'li	
Banklarning aktivlarini daromadligini oshirish yo'llari.....	118
Elbusinova Umida Khamidullaevna	

Ekologik omillar o'zgarishining dehqon xo'jaliklari yalpi hosiliga ta'siri	123
Otamurodova Dildora Abdukrimovna	
O'zbekiston tijorat banklarining yashil iqtisodiyotdagi o'rni	128
Eshev Furqat A'zamovich, Ibragimova Feruza Axtamovna, Jumanazarova Malika Baxtiyorovna, Raxmatova Mohina Dilmurod qizi	
Использование интеллектуальных технологий в процессе обслуживания клиентов банка	132
Хашимова Дилёра Пахритдиновна	
Innovatsion faoliyatning moliyaviy rag'batlantirish va boshqaruv samaradorligini belgilovchi omil va jihatlar.....	138
Baxriddinov Nodirbek Zamirdinovich	
Import tovarlari bo'yicha aksiz solig'ini undirishning nazariy asoslari.....	143
Abdurasulov Murodjon Bahrom o'g'li	
Роль цифровых валют центральных банков в модернизации платёжной инфраструктуры: мировой опыт и перспективы Узбекистана	150
Срожиддинова З.Х., Тухтасинова Д.Н.	
Tijorat banklarida chakana to'lov tizimlarini nazariy asosi.....	155
Sultonov Davronjon Rustam o'g'li	
Tikuv-trikotaj korxonalarida raqobatbardoshlikni oshirishda strategik menejmentning roli	161
Mamatraimov Islom Mamanazarovich	
Ta'lim, ekologiya va raqamlashtirish sohalarida bolalar va o'smirlar turizmini integratsiyalash: xalqaro tajribalar va O'zbekiston.....	170
Islomova Dilrabo Salomovna	
Iqtisodiy masalalarni matrilsalar nazariyasi asosida modellashtirish va python dasturlash tilida yechish.....	175
Tojiyev Ilhom Ibraimovich, To'rayeva Feruza Dilmurodovna, Namozova Barchinoy G'ayrat qizi, Baxronova Zuhra Otaniyoz qizi	
Pul bozori barqarorligini ta'minlashda tijorat banklarida likvidlikni boshqarish samaradorligi	188
Sattorova Nasiba G'anijon qizi	
The role of digitalization of healthcare in the implementation of the safe city project	192
Akbarjon Iminov	
Аутоиммунные поражения центральной нервной системы, возникающие после стрептококковой инфекции	198
Умарова Саодат Сулаймоновна, Нормухматов Бахтиёр Ботиралиевич	
Iqtisodiyotiga yo'naltirilgan investiyalar tahlili.....	204
Namozov Olim Botirovich	
Creating a favorable climate for investment in agriculture	209
U.I.Djumaniyazov, B.J.Mirzaev	
Davlat ishtirokidagi korxonalarni korporativ boshqaruvni xalqaro standartlari asosida takomillashtirish	214
F.Djalilov	
Davlat tibbiyot tashkilotlarida ish beruvchining fuqarolik javobgarligini majburiy su'gurta qilish xarajatlarini hisobi.....	222
Kuliboyev Azamat Shonazarovich	
O'zbekistonda bank operatsion xarajatlari buxgalteriya hisobi	227
Qurbonova Sitora Vahobjon qizi	
O'zbekistonda kichik biznes va tadbirkorlik subyektlarini rivojlantirishning strategik yo'nalishlari.....	233
Musayev Ozodjon Shavkat o'g'li	
Пути обеспечения стабильного экономического роста в условиях перехода к зелёной экономике, совершенствования государственной экономической политики и повышения эффективности внедрения принципов цикличной экономики.....	237
Худайбергенова Адалат Неъматуллаевна, Убайдуллаев Сирожиддин Жамшидович, Файзиева Хамида	

Кудратовна, Эшбоев Миржалол Бахромович O'zbekiston sanoatining iqtisodiy holatini baholash	241
Mamanazarov Oybek Shomurodovich Maktabgacha ta'limda tayanch kompetensiyalarni shakllantirishda matematika va savod asoslarining didaktik yechimlari.....	247
Mingboyeva Guldorxon Maxmudovna Soliq tizimida soliq riskini baholash uslubiyoti.....	252
Nasimov Ravshanjon Azimovich Budjetni rejalashtirish tizimida jismoniy shaxslar daromadlari bo'yicha prognozlashni takomillashtirishning metodologik asoslari	260
Babaev Shavkat Bayramovich Понятие и сущность денежного потока в системе финансового управления.....	267
Машарипова Шахло Адамбаевна Yashil mehmonxonalarda strategik tahlil metodologiyasi	274
Rasulova Nigora Yusupovna Цифровая трансформация: новые возможности и современные тенденции в управлении бизнесом и инвестициями.....	279
Баратова Динора Алишеровна Mehmonxonalarda xizmat ko'rsatishning sifati va samaradorligini baholash.....	283
Ikromov Akbar Farhod o'g'li Модель внедрения open banking в Узбекистане: предложение на основе международного опыта и локальных особенностей.....	288
Камалов Шухрат Камалович, Аскарлова Дилором Хожимуратовна, Баходиров Жасурбек Олёрбек ўғли, Маликов Шохрух Шокирович, Тенгелова Фарангиз Мажид кизи O'zbekistonda islom moliyasini joriy qilishning yo'llari	295
Ashurbayev Farrux Alisher o'g'li, Tuxsanov Eldor Dilmurod o'g'li AQSH tajribasiga ko'ra eksportni iqtisodiy o'sishga tasiri	299
D.E.Qarshiev Iqtisodiyotni tartibga solish orqali aholi farovonligini oshirishning ahamiyati	304
Berdibekov A. Mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirish va aholi moliyaviy savodxonligini oshirishda inklyuziv moliyaning ahamiyati.....	308
Latipova Shaxnoza Maxmudovna Problems of the financial mechanism influence for stable and inertial development of enterprises.....	313
Zaynalov Jakhongir Rasulovich, Alieva Susanna Tibbiyot turizmni rivojlantirish va uning salohiyatini iqtisodiy baholashning ilmiy va uslubiy asoslari	317
Vofaxojayeva Dilafuz Marufovna Turistik destinatsiyalar va raqamli marketing texnologiyalari orqali turizm barqarorligini transformatsiya qilish.....	322
Nurmuhammadxon Oppoqqonov Kichik va o'rta biznes moliyaviy barqarorligining kambag'allikni kamaytirishdagi ahamiyati.....	327
Djamalov Xasan Numanjanovich Qoraqalpog'iston respublikasida turizmni rivojlantirishning tashkiliy va iqtisodiy salohiyatini baholash.....	335
Xoshimov Baxrom Baxadirovich O'zbekiston turizm sektorida tog' turizmining ulushi.....	343
Alimov Abdvakil Komil o'g'li O'zbekiston respublikasida investitsiya faoliyatini moliyaviy boshqarish va bunda xorij tajribasi.....	348
Ismailov Dilshod Anvarjonovich	

Tadbirkorlik faoliyatini samarali boshqarishda raqamli texnologiyalardan foydalanishning holati.....	354
Sattarov Xayrulla Fayzullayevich	
Tadbirkorlik faoliyatida innovatsiyalarni rivojlantirish strategiyasini tanlash va asoslash.....	358
Shakirova Madinaxon Gafurdjanovna	
O'zbekistonning xalqaro valyuta-moliya tashkilotlari bilan o'zaro hamkorlik aloqalarini mustahkamlash yo'nalishlari.....	362
Gulmurodova Marjona Olimjon qizi, Turg'unova Zohida Shavkat qizi, Umida Yuldasheva	
Jismoniy shaxslarning daromadlarini soliqqa tortish tartibini takomillashtirish.....	367
Bobomurotova Manzura Panji qizi	
Aksiyadorlik jamiyatlari va qimmatli qog'ozlar bozori o'rtasidagi iqtisodiy munosabatlar.....	372
Berdaliyev Javohir Jahongir o'g'li	
Farg'ona viloyati mahallalarida tadbirkorlikni va hunarmadchilikni rivojlanishi holati tahlili.....	379
Tuxtasinov Zafarjon Odiljonovich	
Проблемы охраны окружающей среды и формирования «зеленой экономики».....	389
Ёдгорова Мухайё Шухратовна, Иминова Наргиза Акрамовна	
The evolution of passenger transport in uzbekistan and its impact on economic growth.....	392
Naubetova Ziyada Niyet kizi	
Davlat tibbiyot tashkilotlarida ish beruvchining fuqarolik javobgarligini majburiy sug'urta qilish xarajatlarining hisobi.....	397
Kuliboev Azamat Shonazarovich	
Jahon sug'urta amaliyotining O'zbekiston sug'urta bozorining rivojlanishiga ta'siri.....	402
Kuvatova Dinara Anvarovna	
Milliy iqtisodiyotda xorijiy investitsiyalarning ahamiyati va ta'sir mexanizmlari.....	406
Abdullayev Zoxid Xolxo'jayevich	
Xaridorlar bilan hisob-kitoblar auditida moliyaviy tahlil usullarini qo'llash xususiyatlari.....	411
Saginbaev Sultanbek Turdibay o'g'li, Sultamuratov Qallibek	
The function and value of commercial banks in fostering capital market growth.....	416
Isakov Janabay Yakipbaevich	
Финансовое моделирование устойчивых стратегий: роль esg-факторов в оценке стоимости предприятия.....	422
Юлдошева Гулноза Абдинабиевна	
Raqamli texnologiyalarning korxonalar risk boshqaruvidagi rolini swot tahlili orqali tadqiq etishning ahamiyati.....	427
Tojimatov Izzatbek Ikromali o'g'li	
Germaniyaning deutsche banki va buyuk britaniyaning barclays banki xizmatlar amaliyoti va uni o'zbekiston bank tizimi faoliyatiga qo'llash yo'llari.....	432
Raxmatov Temur Sotiboldiyevich	
The state and development trends of business process auditing in joint-stock companies in uzbekistan.....	439
Utegenova Sarbinaz Turdimuratovna	
Mamlaktimizda amaldagi budjetlararo munosabatlarning tartibi hisobi, hamda uning ahamiyati.....	444
Tuxsanov Eldor Dilmurod o'g'li, Saydullayeva Zeboxon Shukrilla qizi	
Qurilish materiallari sanoatida innovatsion klasterlarni boshqarishni takomillashtirish.....	462
Xaydarova E'zoza Shukurullayevna, Li Zin Bo	
Barqaror rivojlanish va yashil iqtisodiyotning mamlakatimizda so'nggi yillardagi oshib borayotgan ahamiyati.....	467
Bahodirova Mohigul	
Conceptual framework for boosting the financial and economic performance of investment projects in industrial enterprises.....	472
Sarriev Kahraman Ramatullaevich	

Bandlik va ayollar tadbirkorligi.....	477
Ibodullayeva M.S.	
Mamlakatimiz yalpi ichki mahsulotini ekonometrik prognozlash.....	482
A'zamov Musurmon Axmadovich, Islomov Javohir	

MUNDARIJA SOÐERJAHNIE CONTENTS

MAMLAKATIMIZ YALPI ICHKI MAHSULOTINI EKONOMETRIK PROGNOZLASH

A'zamov Musurmon Axmadovich

SamDU Urgut filiali biznesni boshqarish va aniq fanlar kafedrasini o'qituvchisi
Musurmonazamov089@gmail.com

Islomov Javohir

SamDU Urgut filiali biznesni boshqarish va tabiiy fanlar fakulteti buxgalteriya hisobi yo'nalishi talabasi
islomovjavohir939@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu maqolada O'zbekiston Respublikasining yalpi ichki mahsuloti ekonometrik modeli ko'rib chiqildi va muammoning endogen hamda ekzogen ko'rsatkichlari aniqlandi. Maqolada yalpi ichki mahsulotga ta'sir qiluvchi omillar o'rganildi, shuningdek, ekonometrik tahlillar o'rtasidagi bog'liqlik yuzasidan ilmiy fikrlar bildirilgan. Tahlillar yordamida mamlakatimizdagi yalpi ichki mahsulotning joriy narxlardagi hajmi hamda eksport hajmi o'rganilib, ko'rsatkichlar o'rtasidagi bog'liqlik, regressiyaning chiziqli tenglamasi, elastiklik koeffitsiyenti, approksimatsiyaning o'rtacha xatoliklari aniqlandi. Shuningdek, prognoz xatoligi va ishonchlilik intervalini hisoblash orqali prognozning aniqligi baholandi.

Kalit so'zlar: yalpi ichki mahsulot, investitsiya, bandlik, eksport, import, approksimatsiya xatoligi, elastiklik koeffitsiyenti, korrelyatsiya koeffitsiyenti, regressiya.

Abstract: This article examines an econometric model of the Gross Domestic Product (GDP) of the Republic of Uzbekistan and identifies endogenous and exogenous indicators of the problem. The article explores the factors influencing GDP and presents scientific perspectives on the relationships between econometric analyses. Through the conducted analyses, the volume of GDP at current prices and the volume of exports in our country were studied, along with the relationships between indicators, the linear regression equation, elasticity coefficient, average approximation errors, and more. Additionally, the accuracy of the forecast was evaluated by calculating the forecast error and confidence interval.

Key words: Gross Domestic Product (GDP), investment, employment, export, import, approximation error, elasticity coefficient, correlation coefficient, regression.

Аннотация: В данной статье рассмотрена эконометрическая модель валового внутреннего продукта (ВВП) Республики Узбекистан, а также определены эндогенные и экзогенные показатели проблемы. В статье изучены факторы, влияющие на ВВП, и представлены научные мнения о взаимосвязи между эконометрическими анализами. С помощью проведенных анализов исследованы объем ВВП в текущих ценах и объем экспорта в нашей стране, а также выявлены взаимосвязи между показателями, линейное уравнение регрессии, коэффициент эластичности, средние ошибки аппроксимации. Кроме того, точность прогноза оценена путем расчета ошибки прогноза и доверительного интервала.

Ключевые слова: валовой внутренний продукт, инвестиции, занятость, экспорт, импорт, ошибка аппроксимации, коэффициент эластичности, коэффициент корреляции, регрессия.

KIRISH

Jahon iqtisodiyoti tajribasidan ma'lumki, yalpi ichki mahsulot har qanday mamlakat iqtisodiy rivojlanishining asosiy ko'rsatkichlaridan biri hisoblanadi. U mamlakat hududida ma'lum bir davr mobaynida ishlab chiqarilgan barcha yakuniy tovarlar va xizmatlarning bozor qiymatini ifodalaydi. Ekonometrik tahlil esa iqtisodiy nazariyalarni statistik usullar yordamida chuqur o'rganib, model tuzish va kelajakni bashorat qilish imkonini beradi¹.

Mamlakatimizda yalpi ichki mahsulotni ekonometrik tahlil qilish, iqtisodiy o'sishga ta'sir etuvchi omillarni miqdoriy baholashda muhim ahamiyat kasb etadi. Yalpi ichki mahsulotni ekonometrik modellar asosida o'rganish, unga ta'sir qiluvchi omillarni aniqlash va kelajakdagi o'sish sur'atlarini bashorat qilish uchun zarur ilmiy asos yaratadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Yalpi ichki mahsulot — mamlakat hududida ma'lum muddat davomida ishlab chiqarilgan pirovard tovarlar va xizmatlar bozor baholarining umumiy yig'indisidan iborat. Simon Kuznets (1901–1985) YaIM tushunchasini zamonaviy talqinda ishlab chiqishda asosiy shaxslardan biri hisoblanadi. U 1930-yillarda AQSh iqtisodiyotini tahlil qilish uchun milliy daromad va mahsulot hisoblarini rivojlantirgan. Kuznetsning ishlari milliy iqtisodiy ko'rsatkichlarni o'lchash asosini yaratdi va bu YaIM tushunchasining shakllanishiga olib keldi. Uning asosiy nazariyasida milliy iqtisodiy faoliyatni o'lchash uchun ishlab chiqarish, daromad va xarajatlar usullari taklif qilingan. Uning ishlari iqtisodiy o'sish va iqtisodiy rivojlanish o'rtasidagi bog'liqlikni tahlil qilishga asos soldi. Shuningdek, u iqtisodiy o'sishning ijtimoiy ta'siri va daromad tengsizligi masalalarini chuqur o'rgangan.

John Maynard Keynes (1883–1946) esa makroiqtisodiyotni rivojlantirish orqali YaIM tushunchasiga bilvosita ta'sir ko'rsatgan. Uning iqtisodiyotdagi umumiy talab va taklif tahlili YaIMni hisoblash hamda iqtisodiy faoliyatni tushunishda muhim asos bo'lgan. Asosiy nazariyasi — “Umumiy talab” nazariyasi — YaIMning xarajatlar usuli orqali hisoblanishiga zamin yaratgan. Keynes iqtisodiy faoliyatni davlat xarajatlari, investitsiyalar, iste'mol va sof eksport orqali tahlil qilishni taklif qilgan.

Richard Stone (1913–1991) milliy hisoblar tizimini rivojlantirishda muhim rol o'ynagan. U YaIMni hisoblashning standartlashtirilgan usullarini ishlab chiqqan va BMTning Milliy hisoblar tizimi (SNA)ni shakllantirishda ishtirok etgan. Uning asosiy nazariyasiga ko'ra, milliy iqtisodiy ko'rsatkichlarni tizimli ravishda o'lchash uchun yagona hisoblar tizimi zarur bo'lgan. Uning ishlari YaIMni xalqaro miqyosda taqqoslash imkonini yaratgan.

Colin Clark (1905–1989) esa YaIM tushunchasini dastlabki shakllantirishda Kuznets bilan birga ishlagan olimlardan biridir. U iqtisodiyotning sektoral tahliliga — qishloq xo'jaligi, sanoat va xizmatlar sohalari — katta e'tibor qaratgan va YaIMni iqtisodiy rivojlanishning asosiy ko'rsatkichlaridan biri sifatida qo'llashni targ'ib qilgan. Asosiy nazariyasida iqtisodiy rivojlanish jarayonida iqtisodiyotning uch sektorga: birlamchi, ikkilamchi va uchinchi sektorlar bo'linishini va ularning YaIMdagi ulushini tahlil qilgan. Uning “Clark sektoral modeli” xizmatlar sohasining iqtisodiy o'sishdagi rolini alohida ta'kidlagan.

Joseph Stiglitz (1943-yilda tug'ilgan) YaIMning iqtisodiy farovonlikni to'liq aks ettira olmasligini tanqid qilgan va iqtisodiy ko'rsatkichlarni kengroq kontekstda baholashga chaqirgan. U YaIM o'rniga ijtimoiy, ekologik va tengsizlik omillarini hisobga oluvchi yangi o'lchovlarni taklif qilgan. Asosiy nazariyasida YaIMning faqat iqtisodiy ishlab chiqarishga e'tibor qaratishi, hayot sifati va ekologik barqarorlik kabi jihatlarni e'tiborsiz qoldirishi haqida muhim tanqidlar ilgari surilgan. U iqtisodiy o'sishning sifatli ko'rsatkichlarini ishlab chiqishni targ'ib qilgan².

Angus Deaton (1945-yilda tug'ilgan) YaIMning iqtisodiy farovonlik va inson hayoti sifati bilan bog'liqligini o'rganib, uning cheklovlarini tahlil qilgan. U YaIM va daromad taqsimoti, shuningdek, iqtisodiy o'sishning ijtimoiy ta'siri bo'yicha muhim tadqiqotlar olib borgan. Uning nazariyasida YaIMning o'rtacha ko'rsatkichlari tarkibida daromad tengsizligi va kambag'allik muammolari yashirin qolishi mumkinligi ta'kidlangan. Shuningdek, u iste'mol, sog'liqni saqlash va farovonlik kabi omillarni YaIM bilan birgalikda ko'rib chiqishni taklif qilgan³.

Paul Romer (1955-yilda tug'ilgan) endogen o'sish nazariyasini rivojlantirgan bo'lib, u YaIMning uzoq muddatli o'sishida innovatsiyalar va bilimlarning rolini ta'kidlagan. Uning ishlari YaIM o'sishining texnologik va intellektual omillariga doir yangi tushunchalarni shakllantirgan. Romerning nazariyasiga ko'ra, endogen o'sish modeli YaIM o'sishini faqat tashqi omillarga — kapital va mehnatga — emas, balki innovatsiyalar va inson kapitaliga bog'liq holda izohlaydi. U bilim va texnologiyaning iqtisodiy o'sishdagi hal qiluvchi ahamiyatga ega ekanini asoslab bergan⁴.

1 M.T.Asqarova, G'.E.Zaxidov, L.F.Amirov, J.J.Jamolov „Mikroiqtisodiyot“ darslik Toshkent-2021

2 “The Stiglitz Report: Reforming the International Monetary and Financial Systems in the Wake of the Global Crisis” (2010)

3 “The Analysis of Household Surveys: A Microeconomic Approach to Development Policy” (1997)

4 “Endogenous Technological Change” (1990)

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Ilmiy tadqiqot kuzatish, taqqoslash, ilmiy abstraksiya, korrelyatsiya va regressiya tahliliga asoslanadi. Tadqiqotchi matematik model turini tanlashda modelning soddaligi va uning parametrlarining tushunarli bo'lishi tamoyillariga amal qiladi. Shu sababli amaliy tahlillarda eng ko'p qo'llaniladigan regressiya modellari — bu chiziqli regressiya modellaridir. Regressiya tenglamasini quyidagicha yozish mumkin:

$$y = a_0 + a_1 x^5 \quad (1)$$

bu yerda ozod had, regressiya tenglamasining koeffitsiyenti. Regressiya tenglamasida X-omil belgi oldidagi koeffitsiyent iqtisodiy tahlil uchun katta ahamiyatga ega. U regressiya koeffitsiyenti deb nomланаadi va X-omilning samaradorligini ko'rsatadi: omil bir birlikka oshganda natija o'rtacha qancha miqdorga oshishi (yoki pasayishi)ni ifodalaydi.

- ozod had, - regressiya tenglamasining koeffitsiyenti quyidagi formuladan topiladi:

$$\begin{aligned} na_0 + a_1 \sum x &= \sum y \\ a_0 \sum x + a_1 \sum x^2 &= \sum yx \quad (2) \end{aligned}$$

O'zgaruvchining standart chetlanishi quyidagi formula yordamida ifodalanadi:

$$\begin{aligned} \sigma_x &= \sqrt{\sum (x - \bar{x})^2} ; \\ \sigma_y &= \sqrt{\sum (y - \bar{y})^2} \quad (3) \end{aligned}$$

Bu ko'rsatkich x o'zgaruvchisining o'zgaruvchanligini (variability) ifodalaydi, hamda korrelyatsiya koeffitsiyenti (r) va regressiya koeffitsiyentlari (b) hisoblashda ishlatiladi.

Modelni sifatini baholash uchun approksimatsiyaning o'rtacha xatoligi bilan aniqlanadi va u quyidagi formula yordamida topiladi:

$$\bar{A} = \frac{1}{n} \sum A_i = \frac{1}{n} \sum \left| \frac{y_x - \hat{y}_x}{y_x} \right| \cdot 100\% \quad (4)$$

Chiziqli bog'liqlikning zichligini korrelyatsiya koeffitsiyenti baholaydi va u quyidagi formula bo'yicha ifodalanadi:

$$r_{xy} = \frac{\sum (x_i - \bar{x}) \cdot (y_i - \bar{y})}{\sqrt{\sum (x_i - \bar{x})^2 \cdot \sum (y_i - \bar{y})^2}} \quad (5)$$

Elastiklik koeffitsiyenti x ning y ga qanchalik ta'sir qilishini ko'rsatadi va u quyidagi formula bilan aniqlanadi:

$$\Xi = a \cdot \frac{\bar{x}}{\bar{y}} \quad (6)$$

Regressiya tenglamasining ahamiyatligini baholashni Fisherning F-mezoni yordamida o'tkaziladi F-belgi determinatsiya koeffitsiyenti bilan bog'langan hamda u quyidagi formula bilan ifodalanadi:

$$F_{hisob} = \frac{r_{xy}^2}{1 - r_{xy}^2} \cdot (n - 2) \quad (7)$$

TAHLIL VA NATIJALAR

Yalpi ichki mahsulot hajmiga ta'sir etuvchi omillar, investitsiyalar, eksport hajmi, ishsizlik darajasi, aholi daromadlari, va boshqa omillar kiradi. Birinchi badda keltirilgan ma'lumotlarga asoslanib, biz quyidagi muammoning ekonometrik modelini tuzamiz va iqtisodiy tahlilini o'tkazamiz (1-jadval).

1-jadval. Yalpi ichki mahsulotni hajmiga ta'sir etuvchi omillar (mlrd \$da)⁵

No	Yillar	Y	X
1	2015	66,6	12,5
2	2016	67	12,1
3	2017	59,2	12,7
4	2018	50,5	14,3

5 Manba muallif ishlanmasi: ma'lumotlar stat.uz

5	2019	57,9	15,5
6	2020	57,7	14,5
7	2021	69,2	15,5
8	2022	80,4	17,5
9	2023	90,9	19,3
10	2024	115	27

y- yalpi ichki mahsulot;
x- eksport hajmi.

Chiziqli regressiya tenglamasining parametrlarini hisoblash uchun 2-hisoblash jadvalini tuzamiz (2-jadval).

2-jadval. Chiziqli regressiya tenglamasining parametrlarini hisoblash⁶

N	Eksport hajmi X	YalM Y	-	-	(	(	(--
1	12,5	66,6	-3,59	-4,84	12,8881	23,4256	17,3756
2	12,1	67	-3,99	-4,44	15,9201	19,7136	17,7156
3	12,7	59,2	-3,39	-12,24	11,4921	149,8176	41,4936
4	14,3	50,5	-1,79	-20,94	3,2041	438,4836	37,4826
5	15,5	57,9	-0,59	-13,54	0,3481	183,3316	7,9886
6	14,5	57,7	-1,59	-13,74	2,5281	188,7876	21,8466
7	15,5	69,2	-0,59	-2,24	0,3481	5,0176	1,3216
8	17,5	80,4	1,41	8,96	1,9881	80,2816	12,6336
9	19,3	90,9	3,21	19,46	10,3041	378,6916	62,4666
10	27	115	10,91	43,56	119,0281	1897,4736	475,2396
∑	160,9	714,4			178,049	3365,024	695,564
O'rtacha	16,09	71,44			=13,34	=58,01	

Endi 2- jadval ma'lumotlaridan foydalanib quyidagilarni hisoblaymiz:
O'zgaruvchilarni standart chetlanishlari:

$$\sigma_x = \sqrt{178,049} = 13,34$$

$$\sigma_y = \sqrt{3365,024} = 58,01$$

Korrelyatsiya koeffitsiyenti:

$$r_{xy} = \frac{695,564}{\sqrt{178,049 \cdot 3365,024}} = \frac{695,564}{774,04079878} = 0,898614 \quad r_{xy}^2 = 0,808$$

Regressiya tenglamasi Cheddok shkalasi bo'yicha zich bog'lanishga ega va model sifatli hisoblanadi.
Chiziqli tenglamadagi koeffitsiyentni topamiz va u quyidagicha:

$$a_1 = r_{xy} \cdot \frac{s_y}{s_x} = 0,898614 \cdot \frac{58,01}{13,34} = \frac{52,12859814}{13,34} \approx 3,9$$

Chiziqli tenglamadagi a koeffitsiyentni topamiz va u quyidagicha:

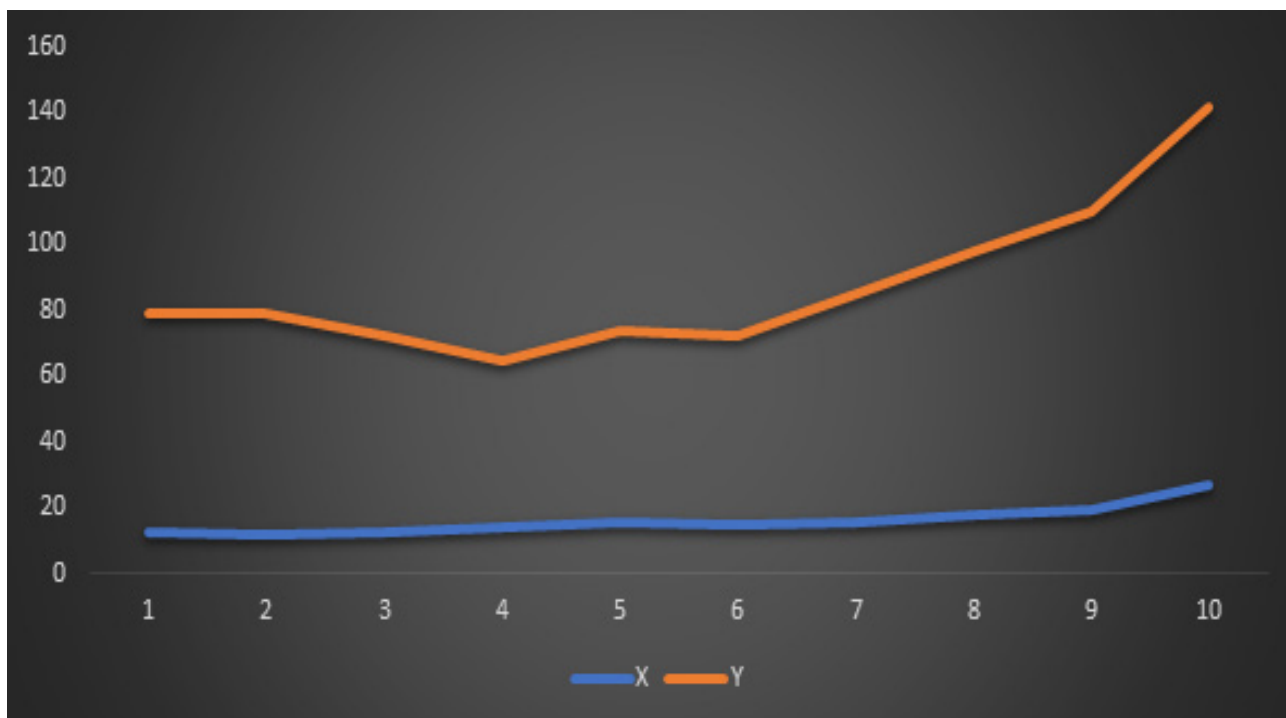
$$a_0 = \bar{y} - a_1 \bar{x} = 71,44 - 3,9 \cdot 16,09 = 8,689$$

Hosil qilingan regressiya tenglamasi quyidagicha bo'ldi:

$$Y = 8,689 + 3,9x.$$

Tenglamadan eksport hajmi minimum 1 birlikka oshirilsa YalM 3,9 birlikka oshishini ko'rishimiz mumkin.

6 Manba: muallif ishlanmasi

1-rasm. Eksport hajmining o'zgarishi⁷

Regressiya chizig'i tenglamasi ma'nodorligini baholash, Fisherning F-belgisi yordamida olib boriladi.

$$F_{hisob} = \frac{0,808}{1-0,808} \cdot (10 - 2) = \frac{6,464}{0,192} = 33,7$$

F-jadval (F-kritik) qiymati ($\alpha = 0,05$, $df_1=1$, $df_2=8$): 5.32

$$F_{hisob} = 33,7 > F_{jadval} = 5,32$$

Bo'lgani uchun regressiya modelimiz statistik jihatdan ishonchli.

Modelni sifatini baholash uchun approksimatsiyaning o'rtacha xatoligi bilan aniqlanadi:

$$\bar{A} = \frac{1}{n} \sum A_i = \frac{1}{n} \sum \left| \frac{y_x - \hat{y}_x}{y_x} \right| \cdot 100\% = 0,072707049 \cdot 100 = 7,3$$

Tuzilgan model sifati yaxshi deb baholasa bo'ladi, chunki ning qiymati 8-10 %dan oshmadi.

Elastiklik koeffitsiyenti:

$$\exists = a \cdot \frac{\bar{x}}{\bar{y}} = 3,9 \cdot \frac{16,09}{71,44} = 0,88$$

Elastiklik koeffitsiyenti 0,881 bu elastiklik kuchli ta'sir, ya'ni mustaqil o'zgaruvchi 10%ga o'zgarganda bog'liq o'zgaruvchi 8,8% ga o'zgaradi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Chiziqli model:

$$Y = 8,689 + 3,9x.$$

Fisher mezoni $F_{hisob} = 33,7$ muhim ahamiyatga ega hisoblanadi. Korrelyatsiya koeffitsiyenti $R = 0,898614$, $\bar{A} = 7,3$ chiqdi. Bu 8-10% dan oshmadi qurilgan model sifati muhim hisoblanadi.

Modelning muvofiqiligini hisoblash uchun quyidagi qoida muhim hisoblanadi:

$$F_{hisob} > F_{jadval}$$

regressiya tenglamasi adekvat va uni prognoz qilish mumkin bo'ladi. Ma'lumotlarga ko'ra chiziqli model eng muhimi hisoblanadi.

⁷ Manba: muallif ishlanmasi

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. M.T. Asqarova, G'E. Zaxidov, L.F. Amirov, J.J. Jamolov. Mikroiqtisodiyot. Darslik. Toshkent: 2021-yil.
2. N. Gregory Mankiw. Macroeconomics. 8th edition. Harvard University. NY: Worth Publishers, 2013. – B. 21.
3. The Stiglitz Report: Reforming the International Monetary and Financial Systems in the Wake of the Global Crisis. 2010-yil.
4. The Analysis of Household Surveys: A Microeconomic Approach to Development Policy. 1997-yil.
5. Endogenous Technological Change. 1990-yil.
6. X.Q. Qarshiboyev, Sh.A. Djalilov, B.I. Ashurov. Ekonometrika. O'quv qo'llanma. Toshkent: Iqtisod-moliya, 2020-yil.
7. B.Y. Xodiyev, T.Sh. Shodiyev, B.B. Berkinov. Ekonometrika. O'quv qo'llanma. Toshkent: Iqtisodiyot, 2018-yil.
8. X.Q. Qarshiboyev. Ekonometrika. Darslik. Toshkent: Iqtisod-moliya, 2021-yil.
9. R.X. Alimov, A.A. Almuradov, S.O. Xomidov. Ekonometrik modellashtirish. Toshkent: Iqtisodiyot, 2019-yil.
10. B.B. Berkinov. Econometrics. Textbook. Tashkent: Science and Technology, 2015. – B. 164.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2025. № 6

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelmasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin. Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

EI.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>